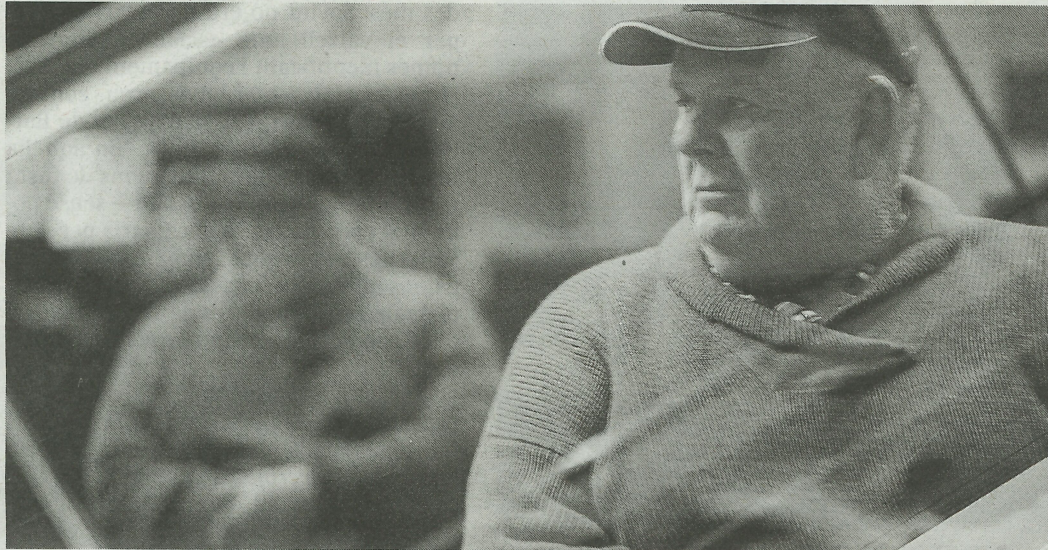

CRÍTQUES

LLIBRES

Les Murray, un etern candidat a premi Nobel, a l'altura dels grans en les lletres en anglès, com Heaney, Brodsky o Walcott.

Uns versos feliçment deprimits

Manuel Castaño

Que un poeta passi per una depressió no és cap notícia, però que sàpiga convertir-la en la matèria primera d'uns poemes excepcionals no passa cada dia. Les Murray (1938), australià, un dels grans poetes en llengua anglesa i candidat des de fa temps al premi Nobel, va passar per uns anys crítics entre el 1988 i el 1996. Quan se'n va sortir, va relatar la seva baixada a l'infern en una conferència, el text de la qual va sortir publicat en forma de llibre el 1997 juntament amb tretze poemes provinents de diversos llibres anteriors. Davant l'èxit, en va fer una reedició el 2009, ampliant la selecció de poemes fins a vint-i-cinc i afegint-hi un epíleg: aquest és el conjunt que ara ens arriba en català, en acurada versió de Jordi Nopca, complementat per un article de Michael Hofmann i una introducció de D. Sam Abrams. El gos negre del

títol, per referir-se a la depressió, és una imatge que ve de lluny i que ja ha esdevingut un lloc comú; a Austràlia fins i tot hi ha un Black Dog Institute dedicat a la investigació dels trastorns depressius. L'eficàcia de la imatge, tan breu, rau en la combinació de l'animal que és símbol de companyia i fidelitat, i del color que s'associa a la mort.

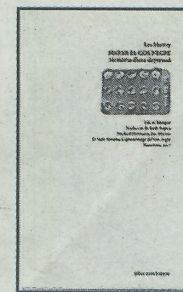
Els poemes, que en són vint-i-cinc, giren tots més o menys entorn de la depressió, però hi conflueixen molts altres aspectes de la seva biografia. Encara que són molt pocs tractant-se d'un autor que ha publicat una quinzena de llibres de poesia, més unes quantes antologies i dues novel·les en vers, a part de diversos assaigs, contenen prou elements i són prou significatius per constituir una excel·lent presentació d'un dels grans poetes del nostre temps. Juntament amb l'irlandès Seamus Heaney, el caribeny Derek Walcott i el rus Iosèph Brodsky, ja guardo-

nats amb el Nobel, és un dels quatre grans poetes en anglès, per dir-ho així, perifèrics, és a dir que no pertanyen a les metròpolis de Londres o Nova York.

Murray té la rara virtut de l'amenitat: els seus poemes solen narrar una història, esbossada amb pinzellades intenses, sense escatimar noms propis i referències concretes, que conté una deliberada càrrega moral. El seu llenguatge, que Michael Hofman descriu, potser exageradament, com a "dos terços d'oxímoron i un terç de surrealisme", va directe al gra, i sedueix el lector amb una sàvia combinació de to col·loquial i sentències dramàtiques: "Ets com algú que es deixa captivar per l'art dolent, però t'has d'enfrontar amb problemes autèntics".

A vegades compon a la manera clàssica, amb rimes; preguntat sobre això en una entrevista, va respondre que a tothom li agraden les rimes, excepte a John Ashbery. I també, podríem afegir, a un piló de poetes de qualitat inferior a Ash-

El poeta Les Murray sedueix amb una sàvia mescla de to col·loquial i dites dramàtiques

MATAR
EL GOS NEGRE /
MEMÒRIA D'UNA
DEPRESSIÓ

Les Murray
Días Contados
168 pàg. 14 euros

bery. Però és que Murray no pretén que només els intel·lectuals es facin càrrec del que escriu, sinó que s'adreça al lector normal de poesia. I és especial també, entre altres coses, perquè és catòlic, tot i que la seva no és una poesia confessional, i perquè el seu món és l'Austràlia rural dels emigrants blancs i pobres, en una època en què la cultura és urbana, elitista i desvinculada de tot sentit de la transcendència.

La *Memòria d'una depressió*, el text principal d'aquest llibre, no és només l'exposició dels antecedents —entre altres, episodis d'assetjament escolar— i de la caiguda en la depressió clínica i de com l'ha anat superant, sinó que també conté informació rellevant sobre el Murray escriptor: "En el món literari em sentia com un pària: admirat a l'estranger, odiat a casa". Això ha canviat: a Austràlia ja és un dels cent tresors nacionals vius, un títol honorífic. A Catalunya, ha arribat l'hora de conèixer-lo.